

THE CRAFT OF RESEARCH

Der er voksende utilfredshed med de studerendes akademiske kompetencer på universiteterne. De er kun i ringe grad i stand til at udtrykke sig klart på skrift, siges det. De er overfladiske i deres informationssøgning og læser i øvrigt ikke gerne længere, faglige tekster. Aftagerne er ikke tilfredse med kvaliteten af dimittenderne, og de studerende er heller ikke selv tilfredse med, at der ikke i højere grad stilles krav til deres aktive deltagelse i undervisningen. Disse bekymringer er jo ikke nye og ligner en almindelig bekymring om "ungdommen" i dag. De spiller computerspil i stedet for at læse bøger og skriver Facebook-opdateringer i stedet for faglige essays.

AF JOSHUA KRAGH BRUHN, JKB.LIB@CBS.DK, THOMAS BASBØLL,
TB.LIB@CBS.DK, OG METTE BECHMANN, MB.LIB@CBS.DK, CBS LIBRARY

Forskning som en samtalesalon

Men er dette den rigtige måde at forstå problemet? Er det faktisk de studerendes opmærksomhed, der er noget galt med, eller er det snarere den opgave, de er blevet stillet, og den standard, de bliver holdt til, der skal genovervejes? På CBS har vi i en årrække eksperimenteret med et samarbejde mellem CBS' biblioteksfaglige personale og universitetets interne skrivekonsulent, som vi kalder "Craft of Research" (CoR). Navnet er stjålet fra titlen på en meget brugt håndbog ved Wayne Booth, Gregory Colomb og Joseph Williams. Her tager vi udgangspunkt i retorikeren Kenneth Burkes' (1973) berømte billede af forskning som en samtalesalon, som man ankommer til, når samtalen allerede er i gang, og hvor samtalen fortsætter, efter man forlader den. Deltagelse handler om at finde ud af, hvad der tales om, hvem der taler, og hvor samtalen finder sted.

I stedet for at rette undervisningen mod dem, der er distraherede af de mange forskellige faglige og ikkefaglige indtryk, som enhver studerende møder på studiet, henvender vi os til dem, der ønsker at dygtiggøre sig. Alle studerende bærer i en vis forstand rundt på sådant et ønske, så man kan også bare sige, at vi henvender os til denne del af deres opmærksomhed. Det betyder, at vi bliver nødt til at tage udgangspunkt i den færdighed, som det kræves af de studerende at tilegne sig. Det kræver, at vi går i dialog med studieretningerne om, hvilke opgaver der bliver stillet, og hvordan de bliver vurderet. Er der ikke fokus på akademiske færdigheder i eksamenssituation, er det meget svært at tale om dem i undervisningen.

Inspirerede studerende, der bruger vores redskaber

Det er i det hele taget vigtigt, at underviserne tages i ed omkring de metoder, der præsenteres. Hvis de emner, vi tager op, ikke i øvrigt italesættes af andre, eller vores budskab direkte modsiges, bliver effekten hurtigt udvandet. Hvis der derimod findes en eksplicit metodetradition eller forskningspraksis på studiet, er der en oplagt mulighed for synergieffekter. En indledende indsats fra fagunderviserens side, i samarbejde med modulunderviserene, er derfor nødvendig for at sætte de overordnede rammer for CoR-modulet.

I praksis leveres CoR-bidraget til den faglige undervisning i to 2-timers moduler. Vi bruger ca. halvdelen af tiden sammen med de studerende på, hvordan man læser en akademisk tekst og undersøger dens sammenhæng med andre akademiske tekster gennem citationssøgninger. Den anden halvdel på, hvordan man skriver en sådan tekst og foretager strukturerede emnesøgninger. Begge dele skal forstås ret bredt, da vi nemlig siger, ikke bare efter at give dem nogle redskaber, men også efter at inspirere dem til at træne deres brug af dem. Som vi siger til dem, de skal ikke bare tro på, hvad vi fortæller dem, de skal gøre, som vi siger.

Den videnskabelige samtale skal gøres konkret

Vi tager udgangspunkt i en kilde, der allerede er kendt af de studerende og betragtes som central for faget. Den valgte kilde er af helt afgørende betydning, da eksempler og diskussion netop tager afsæt heri. Kilden

er samtidig nøglen til at forankre CoR-modulet i den konkrete, videnskabelige tradition, som faget skriver sig ind i, og er udvalgt af fagunderviseren med netop dette for øje. Kilden bidrager altså til at skabe umiddelbar genkendelighed hos den studerende og etablerer desuden en helt anden grad af momentum, i kraft af undervisers mellemkomst, end et frivævende biblioteksprojekt ville kunne afstedkomme.

Vi præsenterer den publicerede tekst, typisk i form af en PDF-fil blæst op på storskærmen, og spørger ”Hvad er det, der gør denne artikel videnskabelig?”. Her fremhæver vi f.eks., at artiklen er udgivet i et tidsskrift og understreger i den sammenhæng, at det er dertil, man i sidste ende henviser, ikke til noget man har ”fundet på nettet”. Vi fremhæver også artiklens struktur og ikke mindst det faktum, at den indeholder en litteraturliste.

Funderet viden med kilder

Tanken bag dette er at vise de studerende, hvor vigtige henvisningerne er for deres forståelse af tekstens mening. De kan i en vis forstand ikke forstå teksten, hvis de ikke ved, hvad henvisningerne henviser til, og de skal samtidigt vide, hvordan man kan finde de tekster, der optræder i litteraturlisten.

Det, at følge op på en teksts kilder, er en helt almindelig del af en forskers måde at omgås tekster på. Undervisningen bevæger sig derfor helt naturligt fra eksempelkilden til citationssøgning, hvor de studerende får mulighed for at opleve, hvordan de kan finde en reference til en tekst i citationsdatabaser og dermed til alle de tekster, eksempelteksten bygger på, og de, der henviser til den.

Biblioteket kan således være en stor hjælp til at gøre den videnskabelige samtale mere konkret og nærværende for de studerende. Her kan de opdage, hvem de skal tale med, og de kan på den baggrund begynde at udvikle en disposition for deres egen tekst.

Vi giver dem derefter et eksempel på en standarddisposition og udlægger de forskellige retoriske opgaver, der ligger i hver del, som indledning, baggrund, teori, metode, analyse, diskussion, konklusion. Her understreger vi også vigtigheden af at skrive i prosaafsnit, der består af mindst seks sætninger og max. 200 ord, der hver siger én ting og underbygger eller uddyber det. Spørgsmålet bliver så: Hvor meget skal man vide for at skrive en opgave, og hvor mange afsnit består den af?

Hvert prosaafsnit skal præsentere funderet viden, hvilket vil sige, at man skal kunne finde og henvide til en række kilder. Vi laver et udkast til en lille eksempeltekst (ofte en del af en besvarelse af en tidligere årgangs opgave) og bruger den som afsæt for en litteratursøgning. Denne er forberedt på forhånd, så vi hurtigt og effektivt kan finde frem til nogle brugbare kilder, som vi så sætter ind i teksten, idet vi anvender de retningslinjer for henvisninger, som faget kræver. Dette giver også anledning til at diskutere kunsten at parafasere og vigtigheden af ikke at plagiere.

Eksempelteksten skal være simpel og konkret, og den skal ligne en tekst, der kan afleveres. Det er afgørende, at de eksempler og den lære, som eksempelteksten giver anledning til, er eksempler på netop den kompetence, de skal tilegne sig på studiet og som kan måles ud fra det standarder, der faktisk hersker på faget.

Abstrakte betragtninger bør altid gøres konkrete, enten ved at vise dem eksempler på skrift, eller ved at gå ind i bibliotekets database ”live” og vise dem, hvad de skal kunne. Vi har ofte haft held med at lave nogle søgningsdemonstrationer, der nærmest ligner detektivarbejde, hvor de studerende får en ”wauw-oplevelse” af at se, hvad vi finder frem til.

Særligt bachelor-studerende er en oplagt målgruppe

Også faget, hvormed CoR-modulet integreres, skal udvælges med omhu. De fleste studerende vælger studie ud fra en betragtning om indhold, ikke form, og de akademiske færdigheder hører selvsagt til sidstnævnte. Af denne grund er det væsentligt, at et initiativ som CoR-modulet ikke stikker for meget ud, men opleves som en naturlig, og derfor vigtig del af et større forløb og noget, de skal lære i forbindelse med, f.eks. de teorier og metoder, faget er grundlagt på.

Det kræver, at vi må være kritiske i forhold til hvilke fag, der inviterer til den bedst mulige dialog. For eksempel kan praksisorienterede fag eller fag med et eksplicit videnskabsteoretisk sigte tilbyde gode betingelser for en frugtbar og interesseret dialog. Hvis CoR-repræsentanten, eller endnu bedre, fagunderviseren, herudover kan trække meningsfyldte og tydelige tråde længere ud i faget, kan dette bidrage til endnu større succes.

Det er samtidigt afgørende, at forløbet placeres på det helt rigtige tidspunkt i uddannelsen. Da der er tale om praktiske færdigheder, og da der i undervisningen

lægges op til, at disse skal udvikles gennem øvelse, er det væsentligt, at modulet placeres så tidligt, som det giver mening i forhold til fagundervisningen. Bachelorårene er derfor oplagte, da de erhvervede færdigheder kan modnes inden kandidatdelen, hvor der realistisk set er mest behov for dem, eller måske rettere, hvor behovet opleves som mest akut.

Også andre universiteter interesserer sig for det videnskabelige håndværk

For at få et overblik over tiltag, der støtter de studerendes opkvalificering af deres håndværksmæssige kompetencer, gennemfører CBS Bibliotek i øjeblikket, på opdrag af CBS Academic Development, en undersøgelse af samtlige bachelorstudier med henblik på at udfærdige en best practice-rapport. Rapporten vil give en række helt praktiske forslag til, hvor og hvordan man på en mere struktureret måde kan sætte ind for at styrke det akademiske håndværk hos de studerende. Den bliver forhåbentlig også en anledning til diskussion på tværs af landets forskningsbiblioteker.

For CBS er selvfølgelig ikke den eneste institution, der har fået øje på ”håndværket” som et fokusområde. Også på andre danske universiteter arbejdes der i disse år aktivt på at forbedre de studerendes studietekniske færdigheder generelt betragtet. Ved Hanne Leth Andersens tiltrædelse som rektor på RUC i april i år, udtalte hun sig da også i Politiken om behovet for nye undervisningsformer på universitetet. Da al færdighed kommer med øvelse, kræver en højnelse af kvaliteten af det akademiske håndværk, at underviserne fra begyndelsen og altid stiller opgaver, hvori det eksplicit forlanges, at de studerende anvender akademiske kilder og udviser kvalitet i deres skriftlighed.

Universiteterne gør de studerende en bjørnetjeneste ved ikke i højere grad at udfordre dem på deres håndværksmæssige færdigheder. Eksaminatorer og censorer kan opnå meget ved at bruge den lave ende af karakterskalaen, mens der gives målrettet undervisning og konstruktiv feedback omkring de håndværksmæssige færdigheder. I denne proces kan skrivekonsulenter og biblioteksfaglige medarbejdere med fordel inddrages og bidrage gennem kurser til både studerende og undervisere. 🍌